

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

А. В. РУСНАК, І. І. НАДТОЧІЙ, А. В. ГАРАГУЛЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Рекомендовано Методичною радою НУК

ВИДАВНИЦТВО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМ. АДМІРАЛА МАКАРОВА

2026

УДК 001.8(076)

P88

Автори:

А. В. Руснак, д-р екон. наук, професор;

І. І. Надточій, д-р екон. наук, професор;

А. В. Гарагуля, Ph.D

Рецензент М. Д. Балджи, д-р екон. наук, професор

Рекомендовано Методичною радою НУК імені адмірала Макарова

Руснак А. В.

P88 Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Методологія наукових досліджень» / А. В. Руснак, І. І. Надточій, А. В. Гарагуля. – Миколаїв : НУК, 2026. – 24 с.

Наведено загальні відомості про дисципліну, зміст тем навчальної дисципліни, завдання для контрольної роботи, вимоги до оформлення, а також список рекомендованої літератури.

Призначено для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання.

УДК 001.8(076)

ЗМІСТ

1. Мета та завдання контрольної роботи.....	4
2. Зміст тем навчальної дисципліни.....	7
3. Структура та вимоги до оформлення контрольної роботи.....	10
4. Варіанти контрольної роботи.....	12
5. Оцінювання контрольної роботи	23
6. Список рекомендованої літератури.....	24

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Сучасний етап розвитку науки й освіти характеризується підвищенням вимог до рівня підготовки молодих дослідників. Магістранти та здобувачі наукового ступеня доктора філософії мають не лише володіти глибокими фаховими знаннями, але й розуміти основи методології та організації наукової діяльності. Формування належної дослідницької культури, здатності генерувати нові наукові ідеї та успішно реалізовувати дослідницькі проєкти є необхідною умовою професійного зростання сучасного науковця.

Метою контрольної роботи є формування та перевірка у здобувачів вищої освіти системного розуміння методологічних засад наукового пізнання, а також набуття практичних навичок самостійного проєктування й обґрунтування наукового дослідження відповідно до сучасних вимог академічної науки.

Контрольна робота спрямована на перевірку здатності здобувача вищої освіти:

- коректно застосовувати базові категорії методології наукових досліджень (проблема, актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотеза, методи, наукова новизна, практичне значення);
- здійснювати логічне структурування наукового дослідження та забезпечувати узгодженість його елементів;
- виконувати критичний аналіз наукових джерел із виявленням підходів, суперечностей і дослідницьких прогалин;
- обґрунтовувати вибір методів дослідження та демонструвати розуміння їх практичного застосування;

- розробляти базовий дизайн дослідження з елементами емпіричного аналізу;

- дотримуватися принципів академічної доброчесності, норм наукового стилю та вимог до оформлення наукових робіт.

Для досягнення поставленої мети передбачено виконання таких завдань:

1. Теоретико-методологічні завдання:

- розкрити сутність ключових понять методології наукових досліджень;

- обґрунтувати актуальність обраної теми на основі сучасних наукових джерел;

- чітко визначити проблему дослідження, його об'єкт і предмет;

- сформулювати мету та систему взаємопов'язаних завдань;

- визначити можливі гіпотези (за потреби).

2. Аналітичні завдання:

- здійснити огляд наукової літератури з обраної проблематики;

- провести порівняльний аналіз підходів різних авторів;

- виявити наукові дискусії, суперечності та дослідницькі прогалини;

- сформулювати власні узагальнення.

3. Методичні завдання:

- обґрунтувати вибір методів дослідження відповідно до мети та завдань;

- здійснити операціоналізацію ключових понять (визначити індикатори та критерії оцінювання);

- розробити елементи дизайну дослідження (вибірка, інструментарій, процедура збору даних);

- визначити способи обробки та інтерпретації результатів.

4. Практичні завдання:

- продемонструвати застосування одного або кількох методів на прикладі мінідослідження;

- представити результати у вигляді таблиць, схем або узагальнень;

- сформулювати обґрунтовані висновки та рекомендації.

5. Нормативно-оформлювальні завдання:

- забезпечити відповідність роботи встановленим вимогам до структури та оформлення;

- коректно оформити посилання та список використаних джерел;

- дотримуватися принципів академічної доброчесності.

6. Очікувані результати виконання контрольної роботи.

У результаті виконання КР здобувач повинен продемонструвати:

- сформованість методологічного мислення;

- здатність логічно вибудовувати структуру наукового дослідження;

- уміння працювати з науковими джерелами на аналітичному рівні;

- базові навички проектування емпіричного дослідження;

- готовність до подальшої підготовки курсових, бакалаврських і магістерських робіт.

2. ЗМІСТ ТЕМ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. СУТНІСТЬ НАУКИ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ТЕМА 1. Наука та наукові дослідження: сутність, роль та класифікація

Сутність науки. Сутність наукового дослідження. Роль науки та наукових досліджень у суспільстві. Класифікація наук. Класифікація наукових досліджень.

ТЕМА 2. Методологія наукових досліджень: поняття, принципи та підходи

Поняття методології наукових досліджень. Принципи наукових досліджень. Методологічні підходи у наукових дослідженнях.

ТЕМА 3. Вибір теми та формулювання наукової проблеми в економіці

Значення вибору актуальної теми дослідження. Критерії вибору наукової теми. Постановка дослідницького питання та наукової проблеми. Типові помилки при виборі теми. Рекомендації щодо вдосконалення тематики дослідження.

ТЕМА 4. Дизайн і планування наукового дослідження

Основні поняття дизайну наукового дослідження. Класифікація дослідницьких дизайнів. Формулювання проблеми, мети, питань і гіпотез дослідження. Методологічні стратегії: кількісні, якісні та змішані підходи. Вибір об'єкта, предмета та вибірки. Методи збору даних. Процедура дослідження. Забезпечення валідності, надійності та етичності.

ТЕМА 5. Огляд літератури та формування категорійно-понятійного апарату дослідження

Поняття та роль огляду літератури. Типи й підходи до проведеного літературного огляду. Структура та етапи огляду. Сутність категорійно-понятійного апарату. Класифікація наукових понять і категорій. Формування концептуальної рамки дослідження.

Модуль 2. МЕТОДИ ТА АНАЛІЗ ДАНИХ У НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УПРАВЛІННЯ НАУКОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ

ТЕМА 6. Теоретичні методи та моделювання в наукових дослідженнях

Теоретичні методи наукового дослідження. Процес теоретичного пізнання. Поняття наукової моделі та моделювання. Роль моделювання в науці. Математичне та комп'ютерне моделювання. Верифікація й оцінка адекватності моделей. Сучасні тенденції розвитку теоретичних методів.

ТЕМА 7. Емпіричні методи та аналіз даних у наукових дослідженнях

Суть і значення емпіричних методів. Класифікація емпіричних методів. Кількісні та якісні методи досліджень. Методи збору емпіричних даних. Перевірка гіпотез. Оцінка надійності та інтерпретація результатів дослідження.

ТЕМА 8. Використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях

Поняття та класифікація штучного інтелекту. Еволюція застосування ШІ в науці. Методологічні аспекти інтеграції ШІ. Алгоритми машинного навчання та обробки природної мови. Етичні та правові обмеження. Переваги, ризики та сучасні інструменти ШІ.

ТЕМА 9. Організація та управління науковим дослідженням

Планування наукового дослідження. Управління ресурсами дослідження. Координація роботи дослідницької команди. Контроль виконання наукового дослідження.

ТЕМА 10. Академічне письмо, публікація та презентація результатів дослідження

Структура та стилістика академічного тексту. Оформлення посилань і списку джерел. Типи академічних публікацій. Вимоги до наукових журналів. Підготовка рукопису. Наукова комунікація та публічна презентація результатів.

ТЕМА 11. Етичні принципи та академічна доброчесність у наукових дослідженнях

Поняття етики в науці. Основні етичні принципи досліджень. Академічна доброчесність як норма академічної культури. Типові порушення доброчесності. Міжнародні та українські нормативні документи. Роль наукової спільноти.

3. СТРУКТУРА ТА ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

3.1. Структура контрольної роботи

1. Титульна сторінка
2. Зміст
3. **Теоретична частина** (розкриття 2 питань вашого варіанта)
4. **Тестова частина** (10 тестів: вибір 1 правильної відповіді)
5. **Практична частина** (1 завдання Вашого варіанта)
6. Висновки (5–10 речень: що зроблено, що отримано)
7. Список використаних джерел (не менше 10 позицій)
8. Додатки (за потреби: анкета, таблиці, кодова книга тощо)

3.2. Рекомендований обсяг

- 10–15 сторінок основного тексту (без титульної, змісту, додатків).

3.3. Вимоги до оформлення

- Формат: **A4**
- Поля: ліве 3 см, праве 1,5 см, верхнє/нижнє 2 см
- Шрифт: **Times New Roman, 14 pt**
- Інтервал: **1,5**
- Абзац: **1,25 см**
- Вирівнювання: по ширині
- Нумерація сторінок: з 2-ї сторінки (титульна без номера)
- Таблиці/рисунки: назва + номер, посилання в тексті
- Посилання: **ДСТУ 8302:2015** або **APA 7** (оберіть один стиль та використовуйте всюди)
 - Академічна доброчесність: усі цитати/перефрази – з посиланнями; заборонено вигадані джерела/дані.

4. ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Варіант 1

Теоретичні питання:

1. Методологія, метод, методика: співвідношення понять.
2. Наукова проблема: ознаки та типові помилки формулювання.

Тести:

1. **Методологія – це:** А) факти; Б) принципи й способи організації дослідження; В) лише статистика; Г) список літератури.
2. **Метод – це:** А) стиль; Б) шлях/спосіб пізнання; В) тема; Г) додаток.
3. **Проблема має бути:** А) загальною; Б) невизначеною; В) конкретною і дослідницькою; Г) емоційною.
4. **Об’єкт – це:** А) аспект; Б) ширша сфера явища; В) джерела; Г) гіпотеза.
5. **Предмет – це:** А) вся реальність; Б) частина об’єкта; В) титульна сторінка; Г) висновки.
6. **Гіпотеза – це:** А) краса тексту; Б) неперевірюване твердження; В) перевірюване припущення; Г) завжди істина.
7. **Огляд літератури має містити:** А) перелік авторів; Б) синтез і критичність; В) матеріал без посилань; Г) лише цитати.
8. **Науковість передбачає:** А) віру; Б) перевірюваність; В) інтуїцію; Г) художність.
9. **Цитування без джерела – це:** А) норма; Б) плагіат; В) редактура; Г) рецензія.
10. **Правильне формулювання мети передбачає:** А) «розповісти»; Б) «дослідити/обґрунтувати/виявити»; В) «подумати»; Г) «написати 10 сторінок».

Практичне завдання:

Складіть паспорт дослідження на обрану тему: проблема (3–5 речень), мета, 5–7 завдань, об’єкт/предмет, 5 методів з обґрунтуванням.

Варіант 2

Теоретичні питання:

1. Об'єкт і предмет дослідження: правила розмежування.
2. Мета і завдання: побудова логіки дослідження.

Тести:

1. **Предмет – це:** А) ширший за об'єкт; Б) аспект об'єкта; В) метод; Г) джерело.
2. **Завдання мають:** А) повторювати мету; Б) вести до досягнення мети; В) бути випадковими; Г) бути 1–2.
3. **Мета формулюється:** А) дієсловами дії; Б) прикметниками; В) цитатами; Г) питаннями.
4. **«Вивчення всього» – це:** А) коректно; Б) занадто широко; В) ідеально; Г) науково.
5. **Логіка КР передбачає:** А) хаотичність; Б) вступ – основну частину – висновки; В) лише таблиці; Г) відсутність структури.
6. **Об'єкт – це:** А) досліджуване явище/процес; Б) список джерел; В) анкета; Г) графік.
7. **Предмет визначає:** А) межі аналізу; Б) стиль шрифту; В) нумерацію; Г) обсяг додатків.
8. **Добре сформульоване завдання – це:** А) «описати все»; Б) «проаналізувати 3 підходи»; В) «переписати»; Г) «прикрасити».
9. **Висновки формуються:** А) за завданнями; Б) довільно; В) з новими темами; Г) без результатів.
10. **Наявність об'єкта і предмета є:** А) необов'язковою; Б) обов'язковою; В) бажаною; Г) тільки для дисертації.

Практичне завдання:

Зробіть «дерево цілей»: 1 мета → 5–7 завдань → до кожного завдання підберіть метод(и).

Варіант 3

Теоретичні питання:

1. Наукова гіпотеза: види, вимоги, перевірюваність.
2. Валідність і надійність у дослідженні.

Тести:

1. **Гіпотеза – це:** А) факт; Б) припущення, що перевіряється; В) цитата; Г) висновок.
2. **Перевірюваність означає:** А) «подобається»; Б) можливість отримати дані; В) красиве формулювання; Г) загальність.
3. **Валідність – це:** А) стабільність; Б) відповідність вимірювання досліджуваному явищу; В) обсяг; Г) стиль.
4. **Надійність – це:** А) повторюваність результатів; Б) новизна; В) актуальність; Г) Теоретичні питання.
5. **Гіпотеза має бути:** А) нечіткою; Б) логічною; В) без змінних; Г) без критеріїв.
6. **Тріангуляція – це:** А) один метод; Б) поєднання методів/джерел; В) лише опитування; Г) лише експеримент.
7. **Операціоналізація – це:** А) дизайн титулу; Б) перехід від поняття до індикаторів; В) зміст; Г) додатки.
8. **Помилка вибірки:** А) не існує; Б) впливає на висновки; В) покращує результати; Г) не важлива.
9. **Гіпотеза без способу перевірки є:** А) допустимою; Б) методологічно слабкою; В) кращою; Г) байдужою.
10. **Індикатор – це:** А) прикметник; Б) вимірювана ознака; В) стиль; Г) висновок.

Практичне завдання:

Складіть 3 дослідницькі питання + 2 гіпотези до теми та опишіть, як їх перевіряти (які дані, який метод аналізу).

Варіант 4

Теоретичні питання:

1. Класифікація методів: загальнонаукові й спеціальні.
2. Емпіричні методи: спостереження, інтерв'ю, анкетування, аналіз документів.

Тести:

1. **До емпіричних методів належить:** А) дедукція; Б) спостереження; В) аналіз; Г) синтез.
2. **Аналіз документів – це:** А) вигадка; Б) робота з текстами/даними; В) лише експеримент; Г) без критеріїв.
3. **Інтерв'ю передбачає:** А) відсутність плану; Б) наявність гайду/питань; В) без фіксації; Г) без мети.
4. **Анкетування доцільне для:** А) одиничного випадку; Б) масового збору даних; В) лише теорії; Г) без вибірки.
5. **Спостереження потребує:** А) категорій і протоколу; Б) лише теми; В) випадковості; Г) відсутності плану.
6. **Метод має відповідати:** А) моді; Б) завданням дослідження; В) обкладинці; Г) кількості сторінок.
7. **Контроль змінних важливий у:** А) експерименті; Б) рефераті; В) списку джерел; Г) титулі.
8. **Похибка вимірювання:** А) відсутня; Б) існує; В) завжди нульова; Г) не впливає.
9. **Поєднання методів:** А) заборонено; Б) підвищує якість; В) знижує валідність; Г) не має сенсу.
10. **Узагальнення – це:** А) випадковість; Б) логічний результат аналізу; В) стиль; Г) шрифт.

Практичне завдання:

Підберіть 4 методи для теми та поясніть: яке завдання кожен метод вирішує + які дані дає.

Варіант 5

Теоретичні питання:

1. Дизайн дослідження: описовий, пояснювальний, порівняльний, експериментальний, кейс-стаді.
2. Вибірка: генеральна сукупність, репрезентативність, похибка.

Тести:

1. **Описовий дизайн:** А) пояснює причини; Б) описує явище; В) експеримент; Г) моделювання.
2. **Порівняльний дизайн:** А) без критеріїв; Б) порівнює об'єкти за показниками; В) без вибірки; Г) без аналізу.
3. **Кейс-стаді – це:** А) масове опитування; Б) глибоке вивчення випадку; В) матаналіз; Г) плагіат.
4. **Генеральна сукупність – це:** А) частина; Б) всі елементи; В) таблиця; Г) гіпотеза.
5. **Репрезентативність – це:** А) стиль; Б) відображення сукупності; В) титул; Г) висновок.
6. **Похибка:** А) не існує; Б) впливає на точність; В) прикрашає; Г) нульова завжди.
7. **Вибірка має бути:** А) довільною; Б) обґрунтованою; В) мінімальною; Г) без опису.
8. **Одиниця аналізу – це:** А) шрифт; Б) те, що аналізують; В) поле; Г) додаток.
9. **Експеримент передбачає:** А) контроль впливу; Б) лише опис; В) лише теорію; Г) без даних.
10. **Узагальнення можливе, якщо:** А) хочеться; Б) вибірка обґрунтована; В) без методів; Г) без джерел.

Практичне завдання:

Опишіть **вибірку** для вашої теми: сукупність, критерії відбору, очікуваний обсяг, обмеження, способи зменшення похибки.

Варіант 6

Теоретичні питання:

1. Огляд літератури: підходи до критичного аналізу джерел.
2. Наукова новизна та практичне значення: як обґрунтовувати.

Тести:

1. **Огляд літератури – це:** А) список авторів; Б) синтез підходів; В) без цитат; Г) без висновків.
2. **Критичність – це:** А) емоція; Б) оцінка аргументів і обмежень; В) реклама; Г) стиль.
3. **Новизна – це:** А) переказ; Б) отриманий уперше результат/удосконалення; В) обсяг; Г) оформлення.
4. **Практичне значення – це:** А) текст; Б) можливість застосування; В) титул; Г) шрифт.
5. **Якісні джерела – це:** А) без автора; Б) рецензовані; В) без року; Г) без видавця.
6. **Коректне цитування – це:** А) необов'язкове; Б) обов'язкове; В) лише в кінці; Г) тільки іноземне.
7. **Синтез – це:** А) копіювання; Б) узагальнення з порівнянням; В) переклад; Г) компіляція.
8. **“Gap” – це:** А) приклад; Б) прогалина; В) титул; Г) додаток.
9. **Посилання без джерела – це:** А) норма; Б) порушення; В) краще; Г) обов'язково.
10. **Огляд завершується:** А) новою темою; Б) підсумком і переходом до проблеми; В) жартом; Г) таблицею без пояснень.

Практичне завдання:

Створіть матрицю літератури на 10 джерел (автор/рік, фокус, метод, висновки, обмеження, як використаєте).

Варіант 7

Теоретичні питання:

1. Операціоналізація понять і побудова індикаторів.
2. Контент-аналіз: категорії, одиниці аналізу, кодування.

Тести:

1. **Операціоналізація – це:** А) стиль викладу; Б) перехід від теоретичного поняття до вимірюваних індикаторів; В) список літератури; Г) назва розділу.
2. **Індикатор – це:** А) прикметник; Б) вимірювана ознака явища; В) джерело; Г) гіпотеза.
3. **Контент-аналіз – це:** А) довільне читання тексту; Б) систематичне кодування змісту; В) лише цитування; Г) реферування.
4. **Категорії контент-аналізу мають бути:** А) випадковими; Б) взаємовиключними та чітко визначеними; В) без опису; Г) максимально численними.
5. **Одиниця аналізу – це:** А) сторінка; Б) елемент, що підлягає аналізу (слово, тема, повідомлення); В) поле документа; Г) шрифт.
6. **Кодова книга – це:** А) дизайн титулу; Б) система правил кодування; В) список літератури; Г) додаток без змісту.
7. **Надійність кодування забезпечує:** А) інтуїція; Б) чіткість критеріїв і приклади; В) випадковість; Г) відсутність правил.
8. **Частотний аналіз – це:** А) підрахунок кількості появ категорій; Б) опис без цифр; В) лише інтерв'ю; Г) без таблиць.
9. **Валідність контент-аналізу залежить від:** А) категорій; Б) вибірки текстів; В) процедури аналізу; Г) усіх перелічених чинників.
10. **Результати контент-аналізу слід:** А) приховувати; Б) інтерпретувати з урахуванням контексту; В) не пояснювати; Г) ігнорувати.

Практичне завдання:

Виконайте **міні-контент-аналіз**: 10 коротких текстів → 5 категорій → приклад кодування 3 текстів + підсумкова таблиця частот.

Варіант 8

Теоретичні питання:

1. Етика наукових досліджень і академічна доброчесність.
2. Плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація: відмінності та запобігання.

Тести:

1. **Плагіат – це:** А) перефраз із посиланням; Б) привласнення чужих ідей/текстів без посилання; В) цитата з джерелом; Г) огляд літератури.
2. **Самоплагіат – це:** А) використання власного тексту без посилання; Б) нова робота; В) рецензія; Г) переклад.
3. **Фабрикація – це:** А) аналіз; Б) вигадкування даних; В) цитування; Г) інтерв'ю.
4. **Фальсифікація – це:** А) зміна або підтасовка даних; Б) добір літератури; В) редагування стилю; Г) форматування.
5. **Інформована згода означає:** А) формальність; Б) добровільну участь після роз'яснення умов; В) примус; Г) анонімність без пояснень.
6. **Перефразування має:** А) бути без посилання; Б) містити посилання на джерело; В) бути довшим за оригінал; Г) не змінювати текст.
7. **Цитата оформлюється:** А) без лапок; Б) у лапках із посиланням; В) без автора; Г) без року.
8. **Конфлікт інтересів потрібно:** А) приховувати; Б) декларувати; В) ігнорувати; Г) уникати згадування.
9. **Академічна доброчесність – це:** А) формальність; Б) система етичних норм у навчанні й науці; В) стиль; Г) вимога до оформлення.
10. **Коректні посилання:** А) не потрібні; Б) підвищують якість роботи; В) знижують оцінку; Г) потрібні лише у висновках.

Практичне завдання:

Напишіть пам'ятку (10 правил) академічної доброчесності для своєї КР + приклади правильного цитування і перефразу (2 приклади).

Варіант 9

Теоретичні питання:

1. Академічне письмо: вимоги до наукового стилю (ясність, логічність, доказовість).
2. Структура наукового тексту: вступ, основна частина, висновки.

Тести:

1. **Науковий стиль – це:** А) емоційність; Б) ясність і точність викладу; В) художність; Г) розмовність.
2. **Абзац має містити:** А) кілька різних тем; Б) одну мікротему; В) лише цитати; Г) хаотичний текст.
3. **Аргумент – це:** А) думка; Б) теза з обґрунтуванням і доказами; В) прикраса; Г) заголовок.
4. **Вступ повинен містити:** А) лише зміст; Б) актуальність, мету, завдання, методи; В) тільки висновки; Г) таблиці.
5. **Висновки – це:** А) нові дані; Б) узагальнення результатів; В) опис теми; Г) повтор вступу.
6. **Доказовість забезпечують:** А) припущення; Б) дані й посилання; В) емоції; Г) чутки.
7. **Терміни необхідно:** А) не визначати; Б) визначати з опорою на джерела; В) вигадувати; Г) уникати.
8. **Перелік без аналізу – це:** А) достатньо; Б) недостатньо; В) ідеально; Г) висновок.
9. **Логічність тексту забезпечують:** А) випадкові зв'язки; Б) структурні переходи між частинами; В) обсяг; Г) шрифти.
10. **Рецензовані статті важливі, тому що:** А) модні; Б) проходять наукову експертизу; В) короткі; Г) без авторів.

Практичне завдання:

Перепишіть 1 сторінку тексту (власного/чернетки) у **науковому стилі**: прибрати оцінні слова, додати терміни, логічні зв'язки і 3 посилання.

Варіант 10

Теоретичні питання:

1. Наукове пізнання: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія.

2. Моделювання та системний підхід у дослідженнях.

Тести:

1. **Дедукція – це:** А) від часткового до загального; Б) від загального до часткового; В) без логіки; Г) випадковість.

2. **Індукція – це:** А) від загального до часткового; Б) від часткового до загального; В) лише статистика; Г) стиль.

3. **Аналіз – це:** А) поєднання; Б) розчленування на частини; В) цитування; Г) форматування.

4. **Синтез – це:** А) поєднання елементів у ціле; Б) розподіл; В) плагіат; Г) титул.

5. **Аналогія – це:** А) порівняння за подібністю; Б) хаос; В) вибірка; Г) абзац.

6. **Модель – це:** А) точна копія; Б) спрощене відображення системи; В) список; Г) шрифт.

7. **Системний підхід передбачає:** А) розгляд цілого і взаємозв'язків; Б) лише частини; В) лише теорію; Г) без структури.

8. **Метод має відповідати:** А) темі та завданням; Б) кількості сторінок; В) обкладинці; Г) випадковості.

9. **Пояснювальний дизайн спрямований на:** А) опис; Б) виявлення причинно-наслідкових зв'язків; В) лише збір фактів; Г) без гіпотез.

10. **Підміна понять – це:** А) норма; Б) логічна помилка; В) стиль; Г) додаток.

Практичне завдання:

Побудуйте логічну модель вашої теми: 3–5 ключових змінних/факторів → стрілки зв'язків → коротке пояснення, які методи перевіряють кожен зв'язок.

5. ОЦІНЮВАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Бал	Критерії оцінювання
1	2
30	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено в достатньому обсязі, аргументовано й у правильній послідовності. Використані не тільки рекомендовані джерела інформації, а й новітні, самостійно знайдені у періодичних виданнях та інтернет-ресурсах. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота достатньо ілюстрована, оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти вільно орієнтується в матеріалах.
20	Робота виконана у встановлений термін. Матеріал викладено в достатньому обсязі, логічно. Використані рекомендовані джерела інформації. Правильно сформульовані узагальнюючі висновки. Робота оформлена акуратно, з дотриманням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти орієнтується в матеріалах, у відповідях є неточності.
10	Робота виконана з порушенням установлених термінів. Матеріал викладено у правильній послідовності, але недостатньо повно. Недостатньо використані рекомендовані джерела інформації. Висновки сформульовані формально або не зв'язані з матеріалами роботи. В оформленні роботи є порушення вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти в цілому орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки та неточності.
5	Робота виконана з порушенням установлених термінів. Матеріал викладено безсистемно, висновки сформульовані формально або відсутні. Робота оформлена неохайно, з порушенням вимог до технічної документації. Під час захисту роботи здобувач вищої освіти слабо орієнтується в матеріалах, у відповідях є помилки.
0	Роботу не виконано

6. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білуха М. Т., Микитюк П. П. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 288 с.
2. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2023. 368 с.
3. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2023. 240 с.
4. Крушельницька О. В., Мельничук В. П. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Кондор, 2022. 320 с.
5. Матеріали для підготовки до ЄВВ з методології наукових досліджень : навчальний посібник / за ред. О. Данильяна. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 320 с.
6. Методологія та методика організації наукових досліджень : навчально-методичний посібник. Київ : БІНПО, 2023. 210 с.
7. Мокий А. І., Дацко О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Львів : Львівська політехніка, 2023. 300 с.
8. Олійник О. В., Рибак О. М. Методологія та методика наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : НУБіП України, 2024. 250 с.
9. Роїк Т. А. Методологія науково-дослідницької діяльності : навч. посіб. Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, 2021. 180 с.

10. Семеног О. М., Земка О. І. Академічне письмо та основи наукових досліджень : навчальний посібник. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2022. 280 с.

11. Сучасні методи наукових досліджень у вищій школі : навчальний посібник / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Київський національний університет ім. Т. Шевченка, 2024. 290 с.

12. Чирва Г. М. Методологія наукових досліджень : навчальний посібник. Умань : Уманський державний педагогічний університет, 2021. 200 с.

Навчально-методичне видання

РУСНАК Алла Валентинівна
НАДТОЧІЙ Ірина Ігорівна
ГАРАГУЛЯ Артур Вадимович

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання контрольних робіт з дисципліни
«МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Комп'ютерна правка й коректура *О. Є. Вакула*
Комп'ютерне верстання *Ю. С. Семенченко*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,40. Вид. № 4. Зам. № 0304-26.
Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007
E-mail : publishing@nuos.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6402 від 19.09.2018 р.